

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona-Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 7/10), a u vezi sa članom 17. Zakona o budžetima u FBiH ("Službene novine FBiH", broj 102/13, 9/14 i 13/14), na prijedlog Ministarstva finansija, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 181. sjednici, održanoj dana 09.09.2014. godine, d o n o s i

## **ZAKLJUČAK**

### **I.**

Donose se Smjernice ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona za 2015. godinu i čine sastavni dio ovog zaključka.

### **II.**

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-\_\_\_\_\_/14.

Datum, 09.09.2014. godine

Z e n i c a

**PREMIJER**

***Munib Husejnagić, dipl.ing.maš.***

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo finansija,

1x Svim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave,

1x a/a.

**Bosna i Hercegovina  
Federacija Bosne i Hercegovine  
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON**

**SMJERNICE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE  
ZA 2015. GODINU**

**Zenica, avgust 2014. godine**

## **DIO PRVI - UVOD**

Prvi korak u procesu pripreme Budžeta za Zeničko-dobojskog kantona za 2014. godinu, a skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 102/13, 9/14 i 13/14), predstavlja dokument Smjernice ekonomske i fiskalne politike za 2015. godinu, što koji ima za cilj preliminarnu projekciju prihoda i rashoda za pripremu budžeta fiskalne 2015. godine.

Kako su u toku paralelni procesi u pripremi Dokumenta okvirnog Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za period 2015.-2017. godine (DOB), pri izradi Smjernica korištene su srednjoročne projekcije, te godišnje procjene prihoda i rashoda.

Ovaj dokument ima za cilj da poboljša koordinaciju između Vlade Zeničko-dobojskog kantona, općina i izvanbudžetskih fondova, na pripremi za izradu Budžeta za 2015. godinu, kao i da osigura okvir planiranja rashoda.

Smjernice pokrivaju slijedeće oblasti:

- makroekonomske pretpostavke i prognoze,
- politika prihoda,
- politika rashoda.

Dokumentacionu osnovu za izradu Smjernica ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona za 2015. godinu predstavljaju Makroekonomske projekcije za 2015.-2017. godinu koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine i preliminarne projekcije prihoda dostavljenih od strane Federalnog ministarstva finansija.

## DIO DRUGI – MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

### POGLAVLJE I. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Makroekonomski pokazatelji na nivou Bosne i Hercegovine dati su u slijedećem pregledu:

**Tabela 1. Makroekonomski pokazatelji za period 2015.-2017.godina**

| Indikator                                                | Zvanični podaci | Projekcije |        |        |        |        |
|----------------------------------------------------------|-----------------|------------|--------|--------|--------|--------|
|                                                          | 2012            | 2013       | 2014   | 2015   | 2016   | 2017   |
| <b>Nominalni BDP u mil KM</b>                            | 27,199          | 28,258     | 29,512 | 31,185 | 33,026 | 35,201 |
| Nominalni rast u %                                       | 1,60%           | 3,90%      | 4,40%  | 5,70%  | 5,90%  | 6,60%  |
| <b>BDP deflator (prethodna godina = 100)</b>             | 102,5           | 102,3      | 101,7  | 102,2  | 101,6  | 101,9  |
| <b>Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)</b>      | 26,528          | 27,613     | 29,021 | 30,51  | 32,512 | 34,537 |
| Realni rast u %                                          | -0,90%          | 1,50%      | 2,70%  | 3,40%  | 4,30%  | 4,60%  |
| <b>Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %</b> | 2,10%           | -0,10%     | 0,10%  | 1,10%  | 1,00%  | 1,20%  |
| <b>Potrošnja u mil KM</b>                                | 28,624          | 28,838     | 29,48  | 30,376 | 31,444 | 32,587 |
| Vladina potrošnja u mil KM                               | 6,016           | 6,151      | 6,35   | 6,562  | 6,805  | 7,009  |
| Privatna potrošnja u mil KM                              | 22,608          | 22,687     | 23,131 | 23,814 | 24,639 | 25,578 |
| <b>Investicije u mil KM</b>                              | 4,953           | 4,968      | 5,46   | 5,977  | 6,522  | 7,271  |
| Vladine investicije u mil KM                             | 772             | 926        | 1,158  | 1,332  | 1,572  | 1,839  |
| Privatne investicije u mil KM                            | 4,032           | 4,011      | 4,242  | 4,556  | 4,933  | 5,468  |
| <b>Nacionalna bruto štednja u % BDP-a</b>                | 9,00%           | 12,50%     | 14,30% | 16,10% | 17,30% | 18,90% |
| Vladina štednja u % BDP-a                                | -1,20%          | -1,50%     | 0,00%  | 1,50%  | 1,50%  | 1,50%  |
| Privatna štednja u % BDP-a                               | 10,20%          | 14,00%     | 14,30% | 14,60% | 15,80% | 17,40% |
| <b>Bilans tekućeg računa u mil KM</b>                    | -2,503          | -1,436     | -1,245 | -943   | -793   | -604   |
| <b>Bilans tekućeg računa u % BDP-a</b>                   | -9,20%          | -5,10%     | -4,20% | -3,00% | -2,40% | -1,70% |
| Nominalni Rast uvoza u %                                 | -0,20%          | -2,20%     | 2,20%  | 3,00%  | 3,60%  | 3,50%  |
| Nominalni Rast izvoza u %                                | -1,90%          | 6,60%      | 5,00%  | 7,80%  | 8,00%  | 7,90%  |

**Izvor podataka: Direkcija za ekonomsko planiranje, maj 2014. godine**

Projekcije realnog rasta BDP za 2014 godinu iznose 2,7% u 2015. godini 3,4 %, a u naredne dvije godine 4,3% i 4,6%.

Poplave u maju 2014. godini su prema dostupnim indikatorima očekivano oslabile ekonomsku aktivnost u BiH i ugrozile nastavak ekonomskog rasta ostvarenog u prvom kvartalu. To je dovelo do naglog pada standarda građana (prije svega u ugroženim područjima), pogoršanja fiskalne pozicije sektora vlade, te pogoršanja vanjskotrgovinskog bilansa. Prekidi proizvodnje u mnogim fabrikama i rudnicima su doveli do značajnog pada industrijske proizvodnje u maju u odnosu na april od 5%. Time je po svemu sudeći određeni broj radnika ostao bez posla na što upućuje naglo smanjenje prihoda od doprinosa na nivou BiH od 11,9%. Ovo je dovelo do naglog slabljenja raspoloživog dohotka građana i poslovnih

rezultata preduzeća što je rezultiralo padom neto priliva na Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje od 11,4%, te direktnih poreza (21,9%) i neporeskih prihoda (15,1%). Naglim padom proizvodnje u maju je intenzivirano ranije započeto smanjenje robnog izvoza koji je u maju dostigao negativan godišnji rast od 9,4%. Time je dodatno pogoršan vanjskotrgovinski bilans, obzirom na rast robnog uvoza u maju od 3,9%.

Ipak treba naglasiti da je smanjenje aktivnosti u realnom sektoru započelo i prije elemetarnih nepogoda, te da je to samo dodatno intenzivirano u maju. To se prije svega odnosi na industrijsku proizvodnju, robni izvoz, te promet u maloprodaji. Naime, smanjenje industrijske proizvodnje je započelo još u martu, nakon čega je bilo dodatno intenzivirano tokom poplava u maju. Tako je godišnji rast iz prvog tromjesečja od 4,6% u kratkom roku pretvoren u stagnaciju (0,5%). Iza ovog smanjenja prije svega stoji u velikoj mjeri izvozno orjentisana prerađivačka industrija. Njena proizvodnja se nakon skoka (od 9%) u januaru u odnosu na decembar 2013. godine konstantno smanjuje što je posebno intenzivirano za vrijeme poplava u maju. Tada je zabilježen značajan pad proizvodnje u odnosu na april od 4,6%, te je u roku od dva mjeseca snažan godišnji rast od 10,6% iz prvog tromjesečja skoro prepolovljen nakon pet mjeseci. S tim u vezi, robni izvoz bilježi nominalni pad od 7,4% u aprilu, te 9,4% u maju čime je rast iz prvog tromjesečja (od 6%) pretvoren u stagnaciju nakon pet mjeseci 2014. godine.

U isto vrijeme, realno smanjenje prometa maloprodaje u odnosu na prethodni mjesec je započelo u aprilu (2,1%), te je nastavljeno u maju (1,8%). Smanjenje potrošačkih i izvoznih cijena (deflacija) započeta još 2013. godine uz blago nominalno povećanje prosječne (neto) plaće se, pored poplava, nameću kao potencijalni uzroci postepenog slabljenja nekih od važnijih djelatnosti u realnom sektoru krajem prvog i početkom drugog tromjesečja. Rast u narednom periodu će, po svemu sudeći zavisiti od toga u kojoj mjeri su posljedice poplava bile dugoročnog karaktera, te da li će doći do izmjene trendova koji su uticali na smanjenje industrije, izvoza i sl.

## **Odjeljak A. Industrijska proizvodnja**

Iako je industrijska proizvodnja u opadanju još od marta 2014. godine, majskim poplavama je taj pad dodatno intenziviran. Naime, proizvodnja u maju je bila za 5% niža od aprila, odnosno 6,8% niža u odnosu na maj 2013. godine. Tako je industrijski rast na nivou pet mjeseci sveden na minimum od svega 0,5%. Zanimljivo je da je majski pad proizvodnje u odnosu na april uglavnom nastao u FBiH sa negativnom stopom od 7%. Obzirom da se radi o preliminarnim podacima statistike, ne bi bile iznenađujuće značajnije revizije u narednom periodu.

S druge strane, prerađivačka industrija u FBiH bilježi nagli pad proizvodnje u odnosu na april od 7%, odnosno 6,5% u odnosu na maj prethodne godine. U svakom slučaju, čini se da su elementarne nepogode najviše pogodile rudarstvo (potopljeni rudnici i sl.) koje na nivou BiH bilježi pad proizvodnje od 13,3% u odnosu na april, odnosno 17,1% u odnosu na maj prethodne godine.

Konačno, proizvodnja električne energije takođe bilježi mjesečno smanjenje u maju od 1,3%, što je na žalost još uvijek za 10,8% ispod proizvodnje iz maja 2013. godine.

## **Odjeljak B. Tržište rada**

Broj zaposlenih lica u BiH u aprilu 2014. godine je iznosio 704,5 hiljada, što je za 2% više u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Najznačajniji porast broja zaposlenih u martu u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima prerađivačke industrije, ostalih uslužnih djelatnosti, djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane. Administrativna

stopa nezaposlenosti u BiH u aprilu 2014. godine je iznosila 43,7%. Broj nezaposlenih lica u BiH u maju 2014. godine je smanjen za 0,5%, i iznosio je 544,6 hiljada.

Prosječna neto plaća u BiH u aprilu 2014. godine je iznosila 832 KM i nominalno je veća za 0,9%. I pored toga, u pojedinim područjima djelatnosti je registrovano smanjenje plaća pri međugodišnjem poređenju. Najzapaženije smanjenje neto plaća u aprilu 2014. godine u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, stručne, naučne i tehničke djelatnosti, te ostalih uslužnih djelatnosti.

Prosječna penzija u BiH u maju 2014. godine je iznosila 354 KM i veća je nominalno za 5,3% u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Minimalne penzije u maju su iznosile 169,3 KM u RS i 326,2 KM u FBiH.

## **Odjeljak C. Cijene**

U BiH je u maju 2014. godine zabilježena deflacija od 1,3%. Najznačajnija smanjenja cijena su u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, stanovanja, vode, električne energije, plina i drugih energenata, odjeće i obuće, te namještaja, kućanskih uređaja i redovnog održavanja kuće. Jedini odjeljak indeksa potrošačkih cijena koji bilježi brži međugodišnji rast cijena u BiH u posmatranom mjesecu alkoholna pića i duhan, zbog povećanja akciza na cigarete na početku 2014. godine.

## **POGLAVLJE II. SREDNJOROČNA FISKALNA PROGNOZA**

### **Odjeljak A. Indirektni porezi**

Elementarne nepogode su potpuno preokrenule pozitivna kretanja indirektnih poreza iz prethodna četiri mjeseca. Poplavama izazvano smanjenje privatne potrošnje u maju je dovelo do naglog smanjenja priliva na Jedinstveni račun UIO od 5,9%. Ovome je doprinijela i (od ranije prisutna) deflacija (1,3% u maju) koja umanjuje osnovicu za obračun PDV-a, carina i sl. Smanjenje priliva je bilo praćeno visokim rastom povrata sa Jedinstvenog računa od 23,5% tako da su neto prilivi u maju bili za 11,4% niži u odnosu na isti period prethodne godine. Drugim riječima, sredstva raspoloživa budžetima u raspodjeli sa Jedinstvenog računa su bila za 12,8% niža u odnosu na maj 2013. godine.

Situaciju dodatno pogoršava visok rast obaveza servisiranja vanjskog duga koji je u maju iznosio 17%. Tako sredstva namjenjena budžetskoj potrošnji nakon servisiranja duga bilježe još veći godišnji pad od 16,3%. Smanjenjem u maju je više nego prepolovljen četveromjesečni rast neto prihoda Jedinstvenog računa na stopu od svega 3,4% nakon pet mjeseci.

Za izradu projekcija prihoda od indirektnih poreza odgovorno je Odjeljenje za makroekonomsku analizu (OMA) Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje. Osnovu izrade projekcija čini procjena makroekonomskih pokazatelja izrađena od strane Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP), kao i istorijske šeme naplaće pojedinih kategorija prihoda.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza preuzete su u junu tekuće godine od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanja, a raspodjela tih prihoda korisnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine, urađena prema GAP-ovom modelu raspodjele, koristeći propisanu formulu raspodjele tih prihoda između Federacije Bosne i Hercegovine, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcija za ceste utvrđenu Zakonom o pripadnosti javnih prihoda FBiH.

**Tabela 2. Preliminarne projekcije ukupnih prihoda na nivou BiH u KM (u mil. KM)**

| Vrsta prihoda (neto)      | u mil. KM |          |          |          |          | stopa rasta |       |       |       |
|---------------------------|-----------|----------|----------|----------|----------|-------------|-------|-------|-------|
|                           | 2013.     | 2014.    | 2015.    | 2016.    | 2017.    | 2014.       | 2015. | 2016. | 2017. |
| PDV                       | 3.102,90  | 3.145,80 | 3.213,40 | 3.272,90 | 3.326,10 | 1,40%       | 2,10% | 1,90% | 1,60% |
| Akcize                    | 1.267,10  | 1.297,10 | 1.322,40 | 1.338,80 | 1.353,30 | 2,40%       | 2,00% | 1,20% | 1,10% |
| Carine                    | 211       | 224,1    | 230,8    | 239,4    | 247,7    | 6,20%       | 3,00% | 3,70% | 3,50% |
| Putarina                  | 285,3     | 291,1    | 295,8    | 302,5    | 310,5    | 2,00%       | 1,60% | 2,30% | 2,60% |
| Ostalo                    | 19,9      | 18,6     | 18,8     | 19       | 19,1     | -<br>6,20%  | 0,90% | 0,90% | 0,90% |
| UKUPNO                    | 4.886,20  | 4.976,70 | 5.081,30 | 5.172,50 | 5.256,80 | 1,90%       | 2,10% | 1,80% | 1,60% |
| Putarina (0,10 KM/l)      | -114      | -116,4   | -118,3   | -121     | -124,2   | 2,10%       | 1,60% | 2,30% | 2,60% |
| SREDSTVA ZA<br>RASPODJELU | 4.772,20  | 4.860,30 | 4.962,90 | 5.051,50 | 5.132,60 | 1,80%       | 2,10% | 1,80% | 1,60% |

**Izvor podataka: Odjeljenje za makroekonomsku analizu UIO BiH, juni 2014. godine**

Već sam način strukturiranja i vođenje Jedinštenog računa na koji se uplaćuju svi prihodi od indirektnih poreza u BiH, kao i način raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta, koji se temelji na procentualnom učešću u ovim prihodima saglasno u učešću u krajnjoj potrošnji temeljem prijave za PDV za koje se nema pravo na povrat, ali tek nakon što se iz ukupno naplaćenih prihoda isključe minimalne rezerve koje služe da se izmire sve obaveze koje se odnose na indirektnu poreze i iznos koji se prenosi državnom budžetu, a koji se zasniva na iznosu državnog budžeta za tekuću godinu, a potom i 3,55%, ali ne manje od 124 miliona KM Distriktu Brčko BiH, ukazuje na cijeli niz elemenata od kojih ovisi koliko će prihoda po osnovu indirektnih poreza uopće pripasti korisnicima u Federaciji BiH.

Budući da ove podatke dostavlja tijelo zaduženo ne samo za izradu projekcije prihoda na Jedinštenom računu, već i tijelo koje zvanično predlaže projekciju prihoda na Jedinštenom računu, a to su Odjeljenje za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje, koje između ostalog izrađuje srednjoročne projekcije prihoda od indirektnih poreza, kao i godišnje projekcije prihoda od indirektnih poreza, te Fiskalno vijeće, koje je kao međuvladino tijelo, između ostalog, zaduženo za usvajanje Prijedloga dokumenta „Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini“, koji sadrži parametre koji se odnose na:

- prijedlog fiskalnih ciljeva budžeta institucija Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta, kao i
- prijedlog makroekonomske projekcije i projekcije ukupnih indirektnih poreza i njihove raspodjele za narednu fiskalnu godinu,

Važno je istaći da upravo indirektni porezi imaju najveće učešće u ukupnim prihodima svih nivoa vlasti i zbog toga su i najznačajniji prihod.

Prateći i osnovni i programski scenario prihoda od indirektnih poreza, prilikom izrade projekcija ovih prihoda za Federaciju korišten je plan prihoda izrađen po programskom scenariju, jer isti prikazuje realnije ostvarenje, koje prati historijske trendove i pozitivan dosadašnji trend ostvarenja u tekućoj godini.

### POGLAVLJE III. POLITIKA PRIHODA I RASHODA ZA ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON

Raspodjela prihoda od indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa za 2015. godinu za Zeničko-dobojski kanton očekuje se u iznosu od 170,7 miliona KM (uključujući Kantonalnu direkciju za ceste).

Porez na dobit preduzeća, izuzev banaka i drugih finansijskih organizacija, predstavlja u cijelosti prihod Kantona. Uzimajući u obzir sve dostupne indikatore koji se odnose na projicirani rast bruto društvenog proizvoda, može se očekivati da će se po osnovu poreza na dobit u 2015. godini ostvariti 11,2 miliona KM.

Projekcije prihoda od poreza na dohodak za 2015. godinu na nivou kantona, uključujući zaostale obaveze po osnovu poreza na plaće iznose 21,0 miliona KM.

Ukupni poreski i neporeski prihodi i primici bez kreditnog zaduženja koji bi trebali biti na raspolaganju u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona u 2015. godini, projicirani su u iznosu od 236,7 miliona KM, što u odnosu na prihode u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona za 2013. godinu predstavlja smanjenje od 14,03%.

U tabeli 3. navedene su projekcije prihoda za Budžet Zeničko-dobojskog kantona za period 2015.-2017. godina u ukupnom iznosu (budžetska sredstava i prihodi od sopstvene djelatnosti i namjenska sredstava).

Obzirom da u momentu izrade ovog dokumenta nisu poznate parametri po kojima će se Zeničko-dobojski kanton zadužiti, tabela rashoda je data bez otplatnog plana.

**Tabela 3. Prihodi Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za period 2015.-2017. godina**

|            | Prihodi                                         | Ostvareno    | Plan         | Projekcija   |              |              |
|------------|-------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
|            |                                                 | 2013         | 2014         | 2015         | 2016         | 2017         |
| <b>I</b>   | <b>POREZI</b>                                   | <b>196,0</b> | <b>227,5</b> | <b>204,1</b> | <b>207,9</b> | <b>212,5</b> |
| <b>1</b>   | <b>Indirektni porezi sa Jedinstvenog računa</b> | 164,6        | 185,3        | 170,7        | 174,0        | 177,1        |
| 2          | Porez na dohodak                                | 20,6         | 25,9         | 21,0         | 21,0         | 22,0         |
| 3          | Porez na dobit                                  | 9,4          | 14,1         | 11,2         | 11,7         | 12,2         |
| 4          | Porezi građana                                  | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          |
| 5          | Ostali porezi                                   | 1,4          | 2,2          | 1,2          | 1,2          | 1,2          |
| <b>II</b>  | <b>NAKNADE I TAKSE</b>                          | <b>6,0</b>   | <b>6,9</b>   | <b>6,0</b>   | <b>6,2</b>   | <b>6,4</b>   |
| 1          | Naknade i takse                                 | 6,0          | 6,9          | 6,0          | 6,2          | 6,4          |
| <b>III</b> | <b>NOVČANE KAZNE</b>                            | <b>3,9</b>   | <b>4,4</b>   | <b>3,6</b>   | <b>3,7</b>   | <b>3,8</b>   |
| 1          | Novčane kazne                                   | 3,8          | 4,2          | 3,5          | 3,6          | 3,7          |
| 2          | Ostali prihodi                                  | 0,1          | 0,2          | 0,1          | 0,1          | 0,1          |
| <b>IV</b>  | <b>OSTALI NEPORESKI PRIHODI</b>                 | <b>21,1</b>  | <b>31,9</b>  | <b>20,0</b>  | <b>20,1</b>  | <b>22,0</b>  |
|            | Ostali neporeski prihodi                        | 21,1         | 31,9         | 20,0         | 20,1         | 22,0         |
| <b>V</b>   | <b>FINANSIRANJE I TRANSFERI</b>                 | <b>3,6</b>   | <b>4,6</b>   | <b>3,0</b>   | <b>5,0</b>   | <b>4,0</b>   |
| 1          | Transferi                                       | 3,6          | 2,6          | 3,0          | 3,1          | 4,0          |
| 2          | Finansiranje i privatizacija, prodaja imovine   | 0,0          | 2,0          | 0,0          | 0,0          | 0,0          |
| <b>VI</b>  | <b>KAPITALNI PRIMICI</b>                        | <b>0,0</b>   | <b>16,1</b>  | <b>0,0</b>   | <b>0,0</b>   | <b>0,0</b>   |
|            | <b>UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)</b>                | <b>230,6</b> | <b>291,4</b> | <b>236,7</b> | <b>242,9</b> | <b>248,7</b> |



**Tabela 4. Projicirani ukupni troškovi Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2015.-2017. godinu.**

| Rashodi                          | Ostvareno    | Plan         | Projekcije   |              |              |
|----------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
|                                  | 2013         | 2014         | 2015         | 2016         | 2017         |
| <b>UKUPNO PLAĆE</b>              | <b>161,9</b> | <b>161,3</b> | <b>146,7</b> | <b>151,7</b> | <b>153,0</b> |
| Bruto plaće i doprinosi          | 139,6        | 139,1        | 124,5        | 129,0        | 130,0        |
| Naknade troškova zaposlenih      | 22,3         | 22,2         | 22,2         | 22,7         | 23,0         |
| <b>MATERIJALNI TROŠKOVI</b>      | <b>34,9</b>  | <b>37,1</b>  | <b>31,1</b>  | <b>31,9</b>  | <b>33,0</b>  |
| <b>TEKUĆI TRANSFERI</b>          | <b>54,6</b>  | <b>71,8</b>  | <b>49,4</b>  | <b>53,3</b>  | <b>51,9</b>  |
| Subvencije                       | 1,0          | 13,0         | 0,9          | 3,0          | 2,2          |
| Transferi pojedincima            | 34,5         | 41,9         | 32,6         | 34,0         | 33,0         |
| Transferi drugim nivoima vlasti  | 10,8         | 10,5         | 8,5          | 8,7          | 8,9          |
| Ostali tekući transferi          | 8,3          | 6,4          | 7,4          | 7,6          | 7,8          |
| <b>Kapitalni grantovi</b>        | <b>0,5</b>   | <b>4,1</b>   | <b>0,5</b>   | <b>0,6</b>   | <b>1,6</b>   |
| <b>Otplate kamate</b>            | <b>0,2</b>   | <b>0,4</b>   | <b>0,5</b>   | <b>0,5</b>   | <b>0,5</b>   |
| <b>Nabavka stalnih sredstava</b> | <b>4,4</b>   | <b>14,7</b>  | <b>3,9</b>   | <b>4,9</b>   | <b>4,1</b>   |
| <b>Otplata duga</b>              | <b>0,3</b>   | <b>1,5</b>   | <b>4,6</b>   | <b>0,0</b>   | <b>4,6</b>   |
| <b>Pozajmice</b>                 | <b>0,0</b>   | <b>0,0</b>   | <b>0,0</b>   | <b>0,0</b>   | <b>0,0</b>   |
| <b>Ostalo</b>                    | <b>0,4</b>   | <b>0,4</b>   | <b>0,0</b>   | <b>0,0</b>   | <b>0,0</b>   |
| <b>UKUPNO</b>                    | <b>257,2</b> | <b>291,3</b> | <b>236,7</b> | <b>242,9</b> | <b>248,7</b> |

#### POGLAVLJE IV. RIZICI PO PROJEKCIJE PRIHODA

S obzirom na osnovne postavke projekcija indirektnih poreza i ukupne ekonomske uslove u BiH i u svijetu, ostvarenje projektovanog nivoa prihoda od indirektnih poreza u periodu 2014. - 2017. godine je podložno sljedećim rizicima:

1. Projekcije prihoda od indirektnih poreza usko su vezane za projekcije makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara BiH. Svako odstupanje ovih parametara od projektovanih vrijednosti predstavlja rizik za projekcije prihoda;
2. Slabiji ekonomski oporavak glavnih izvoznih partnera BiH (EU, zemlje CEFTA) povećava nivo rizika za ostvarenje makroekonomskih projekcija, a time i projekcija prihoda od indirektnih poreza u cjelini;
3. Kontinuirano povećanje stope posebne akcize na cigarete u cilju dostizanja minimalnih standarda EU postaje kontraproduktivno bez efikasnih političkih i operativnih mjera usmjerenih na zatvaranje jaza u poreskom opterećenju cigareta i rezanog duhana i suzbijanje poreske evazije, nelegalnog uvoza duhana i nelegalne proizvodnje cigareta. Slične distorzije prihoda i tržišta u narednim godinama može izazvati i najavljeno uvođenje diferencirane akcize na pivo;
4. Eventualne izmjene politika u području indirektnih poreza, npr. u smislu diferenciranih stopa PDV-a i akciza, pored fiskalnih gubitaka i makroekonomskih implikacija u smislu distorzija na tržištu, mogu destabilizovati postojeći sistem PDV-a i naplatu prihoda, umanjiti efikasnost rada Uprave za indirektno oporezivanje, opteretiti poslovne subjekte i značajno povećati rizik od prevara.

Pretpostavke su da će posljedice nastale zbog kišnih padavina koje su prouzrokovale izlivanje rijeka i bujičnih potoka iz korita i plavljenja velikog broja infrastrukturnih i stambenih objekata, kao i poljoprivrednog i drugog zemljišta u Bosni i Hercegovini u maju 2014. godine biti dalekosežne u mnogim oblastima ekonomije, uključujući i fiskalnu stabilnost i politiku svih nivoa vlasti u Federaciji BiH.

Zbog novonastale situacije, sasvim je realno očekivati povećanje troškova u budžetima na svim nivoima s jedne strane, te smanjenje ekonomske aktivnosti, naročito u poljoprivredi, s druge strane.

## **DIO TREĆI – ZAKLJUČAK**

- ❖ Neophodno je nastaviti mjere štednje. Odnos ostvarenja prihoda i rashoda iz kojeg proizilazi otežana likvidnost i budžetski deficit, zahtijevaju kontrolu efikasnosti troškova i njihovo smanjivanje, te stalni angažman kako se akumulirana dugovanja ne bi povećavala. Ovim načelima treba prilagoditi planiranje i treba ih primjenjivati u realizaciji Budžeta;
- ❖ Nastaviti politiku veće efikasnosti budžetskih korisnika u pogledu racionalnog upravljanja resursima;
- ❖ Konstantno provoditi aktivnosti na usklađivanju budžetske potrošnje i ostvarenih prihoda;
- ❖ Inicirati kod nadležnih institucija provođenje aktivnosti od strane kontrolnih organa ka efikasnijoj kontroli i naplati javnih prihoda;
- ❖ Nastaviti aktivnosti na izmjenama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine u cilju pravednije raspodjele javnih prihoda u korist Zeničko-dobojskog kantona;
- ❖ Izvršiti analizu propisa Zeničko-dobojskog kantona koji zahtijevaju izdvajanja iz budžeta, odrediti se u pogledu prioriteta potrošnje, te pristupiti izmjenama istih u cilju smanjivanja izdvajanja iz budžeta.

Broj: 02-\_\_\_\_\_ -1/14.

Datum, 09.09.2014. godine

Z e n i c a

**PREMIJER**

***Munib Husejnagić, dipl.ing.maš.***

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo finansija,

1x Svim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave,

1x a/a.